

Dítě v dětském domově nebo ve výchovném ústavu: informace pro rodiče

Vysvětlíme, co znamená, že je Vaše dítě v domově nebo v ústavu. Popíšeme Vaše práva a povinnosti. Navrheme, co můžete dělat, když nesouhlasíte s jednáním zařízení, ve kterém je Vaše dítě. Objasníme, kdy Vám může pomoci ombudsman a kdy ne. Dozvíte se, kde najdete další informace o práci ombudsmana.

Proč je mé dítě v zařízení pro děti?

Protože soud Vašemu dítěti uložil **ústavní** nebo **ochrannou výchovu**.

Ústavní výchovu soud ukládá, když nevidí jinou možnost, jak zajistit řádnou péči o dítě nebo jeho výchovu a rozvoj. Nikdy by ale dítě neměl dát do zařízení jen proto, že **nemáte kde bydlet nebo nemáte peníze**.

Dítě, jemuž soud ukládá ústavní výchovu, svěří do

- **dětského centra** (pokud je dítěti méně než 3 roky),
- **dětského domova** (k zajištění řádné **péče**),
- **dětského domova se školou** (k zajištění řádné **výchovy školou povinného** dítěte),
- **výchovného ústavu** (k zajištění řádné **výchovy** dítěte, které skončilo povinnou školní docházkou),
- **domova pro osoby se zdravotním postižením** (pokud má dítě zdravotní postižení).

Pokud je zapotřebí dítě odborně vyšetřit, může soud dítě umístit i do **diagnostického ústavu**.

Dítěti, které spáchalo trestný čin, soud uloží **ochrannou výchovu**. Takové dítě umístí do dětského domova se školou, pokud ještě nedokončilo povinnou školní docházkou, jinak do **výchovného ústavu**.

Jak dlouho bude dítě v zařízení?

Ústavní výchovu soud nařizuje na tři roky, ale může ji prodlužovat do 18 let (výjimečně do 19 let). Vždy **jednou za půl roku ale soud zjišťuje, jestli je opravdu nutné, aby bylo dítě v zařízení**, a jestli by se o ně nemohl starat někdo jiný (třeba někdo ze širší rodiny nebo pěstouni).

Pokud si myslíte, že by dítě mohlo žít opět s Vámi doma, můžete k soudu podat **návrh na zrušení ústavní výchovy**. O pomoc a radu můžete požádat také orgán sociálně-právní ochrany dětí.

Co bych jako rodič měl/a dělat?

- Při předání dítěte do zařízení pro děti odevzdejte i jeho **dokumenty** (například rodný list, občanský průkaz, průkaz zdravotní pojišťovny, poslední vysvědčení, očkovací průkaz).
- **Seznamte se s pravidly** v zařízení.
- Platíte **příspěvek na úhradu péče**, pokud nepobíráte dávky pomoci v hmotné nouzi.
- Pokud dítěti ještě nebylo 15 let a jde k Vám domů na „dovolenku“, vyzvedněte si je (a „vraťte“) nebo o to někoho požádejte, protože **dítě nemůže cestovat samo**. Můžete také zařízení písemně požádat o jiné řešení.
- **Zařízení řekněte o všem důležitém**, co se stalo, když bylo dítě s Vámi (hlavně o jeho zdraví).
- Pokud zařízení požádáte, aby dalo Vašemu dítěti nějaké **léky** nebo zajistilo zdravotní služby, které nehradí zdravotní pojišťovna, budete je muset zaplatit.

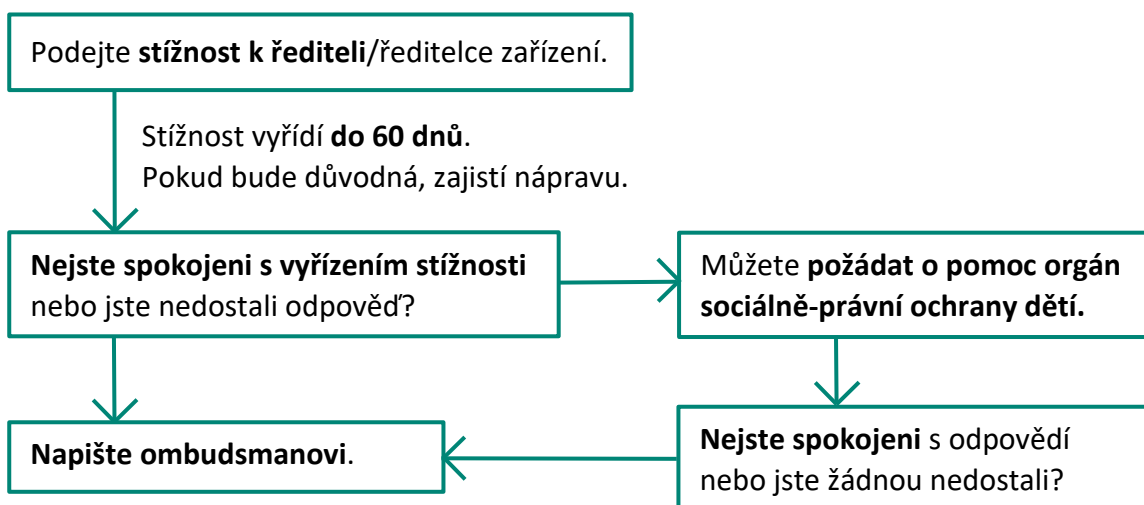

Na co mám právo?

- Zařízení Vám o dítěti musí **dát všechny informace**, pokud o to požádáte.
- Můžete se **vyjadřovat ke všem důležitým věcem** – například ke vzdělávání svého dítěte nebo k závažným lékařským zákrokům. Vaše vyjádření není třeba u neodkladné lékařské péče nebo odvozu dítěte do nemocnice. Zařízení vás o tom, ale musí ihned informovat.
- Máte právo na **kontakt**, dítě tedy můžete navštěvovat, telefonovat mu, psát mu e-maily.
- Můžete ředitele/ředitelku zařízení **požádat, aby dítěti povolili pobyt u Vás doma**, a to až na 30 dnů, pokud o to žádáte poprvé. Ředitel/ka může takový pobyt povolit, pokud s tím bude souhlasit orgán sociálně-právní ochrany dětí. Pokud ředitel/ka Vaši žádost zamítne (pobyt nepovolí), musí Vám to v rozhodnutí vysvětlit. Proti rozhodnutí se můžete odvolat.
- Pokud o to požádáte, zařízení Vám **poradí, jak dítě vychovávat**.

Co mohu dělat, když se mi nelíbí, co zařízení dělá (nedělá)?

Kdy zařízení chybuje? Příklady.

Ředitel zařízení sám **vybral školu** pro Vaše dítě.

Pracovníci zařízení Vám neumožňují dítě **navštívit**, přestože soud kontakt neomezil.

Nemůžete s dítětem **telefonovat** nebo mu psát e-maily.

Ředitelka bez vysvětlení zamítá Vaše **žádosti o dovolenky** (propustky).

Zařízení Vám ani neřeklo, že dítě převezli do (psychiatrické) **nemocnice**.

Dítě nepouští ven na **vycházky**.

Dítě nedostává potřebné **léky** nebo lékařskou péči.

Dítě v zařízení **šikanují** ostatní děti.

Pracovníci zařízení Vaše dítě **nepřiměřeně trestají**, mají **nepřiměřené výchovné metody**.

Vaše děti v zařízení rozdělili a každé je umístěno v jiné rodince/výchovné skupině.

Zařízení Vám toho **o dítěti neříká** dost.

Co když nesouhlasím s úředním rozhodnutím ředitele/ředitelky?

Někdy ředitel/ka zařízení vydává **správní rozhodnutí** (například o žádosti o povolení krátkodobého pobytu dítěte u rodičů). Pokud s rozhodnutím nesouhlasíte, **podejte odvolání**. Nebudete-li spokojeni s výsledkem, můžete se obrátit na ombudsmana nebo podat žalobu k soudu.

Co dělá ombudsman, s čím mi může pomoci?

Prověřuje postup správních úřadů a zařízení pro děti s ústavní nebo ochrannou výchovou.

Mezi **úřady** patří také orgán sociálně-právní ochrany dětí, Česká školní inspekce nebo krajský úřad.

Pokud jste úřad nebo zařízení upozornili na chybu, ale nepomohlo to, napište ombudsmanovi.

Co ombudsman nemůže?

Nemůže **zrušit ani změnit rozhodnutí soudu**, kterým soud dal dítě do některého ze zařízení pro děti.

Nemůže **zařadit přemístění** Vašeho dítěte do jiného zařízení. O tom také rozhoduje soud.

Nemůže **hodnotit odborná vyjádření** pracovníků zařízení.

Kde najdu, co už ombudsman zjistil a řekl?

V **Evidenci stanovisek ochránce (ESO)** na www.ochrance.cz najdete

- anonymizované zprávy o šetření jednotlivých případů dětí v zařízeních pro děti, když v poli *oblast práva* vyberete **207.4 Poměry v zařízení pro děti**, a
- zprávy ze systematických návštěv zařízení pro děti, když v poli *oblast práva* vyberete **803 – Detence – ochranná nebo ústavní výchova**.

Mapu navštívených zařízení pro děti najdete na www.ochrance.cz v části *O nás* → *Dohled nad omezováním osobní svobody*.